

Základná umelecká škola Štefánikova 20, 071 01 Michalovce

Školský vzdelávací program pre prípravné štúdium

Predmet : Hra na gitare

Názov predmetu	Hra na gitare
Ročník	Prípravné štúdium
Časový rozsah výučby	0,5 hodiny týždenne
Stupeň vzdelania	Prípravné štúdium
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program ZUŠ v SR
Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce, Iskrenie talentov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Spracoval	Attila Balogh
Koordinátor ŠkVP	Jozef Kolesár
Schválené dňa	27.júna 2013

Charakteristika predmetu

Gitara je hudobný nástroj so všestranným využitím, uplatňujúcim sa vo všetkých hudobných žánroch. Táto skutočnosť vychádza z historických hráčskych nástrojárskych tradícií a bohatej literatúry, obsahujúcej všetky štýlové obdobia. Gitarová pedagogika prekonala v poslednom období obrovské kvalitatívne zmeny. Bolo vypracovaných množstvo gitarových škôl, metodických a koncepcných materiálov a rôznych publikácií, ktoré zásadným spôsobom menia prístup k vytváraniu technických a výrazových prostriedkov potrebných k hre na gitare oproti tradičným metódam. Ciele, prostriedky na ich dosiahnutie a hudobný materiál uvedený v učebných osnovách zabezpečujú, v prípade ich správneho použitia, získanie zručností a vedomostí pre ďalšie štúdium na konzervatóriu, ale aj uplatnenie sa žiakov v rôznych záujmových útvaroch. Obsah učebných osnov hry na gitare je koncipovaný tak, aby si žiak prostredníctvom získaných zručností a vedomostí vytváral trvalý vzťah k hudbe a k nástroju, aby si postupne osvojil potrebu samostatného štúdia a tvorbu vlastného repertoáru. Na štúdium hry na gitare sa prijímajú deti od deviatich rokov. Toto je optimálny vek prijatia dieťaťa na štúdium hry na gitare. Nevylučuje sa však prijať aj deti mladšie, pokiaľ majú požadované hudobné nadanie, fyzické a psychomotorické predpoklady pre hru na nástroji. V prípade prijatia mladšieho žiaka je potrebné zabezpečiť primeraný nástroj. Prijatie starších žiakov je tiež možné. Práca učiteľa so žiakmi v predmete hra na gitare je charakteristická individuálnym prístupom a používaním adekvátnych metodických postupov a foriem práce nielen v súvislosti s vekom dieťaťa, ale aj z hľadiska jeho celkového nadania a úrovne talentu. Odporúčané gitarové školy, technická a prednesová literatúra a metodické materiály slúžia k základnej orientácii učiteľa, ktorý ich môže podľa svojich skúseností a individuálnych potrieb vhodne kombinovať a nahrádzať inými materiálmi.

Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecné ciele

Cieľom vyučovania je vzbudiť v deťoch záujem a lásku k hudbe, naučiť ich hudbu počúvať, prežívať a tešiť sa z hry na nástroji. Zvládnutím základných prvkov hry na gitare, hravou formou prispôsobenou mentalite tohto veku treba rozvíjať sluchovú a rytmickú predstavivosť, hudobnú pamäť, hudobnú súhru a harmonické cítenie. Posúdením hudobnosti a manuálnych schopností žiaka zväžiť vhodnosť zaradenia žiakov na vyučovanie nástrojovej hry v 1. ročníku I. stupňa základného štúdia.

Špecifické ciele

Kognitívne ciele

- Cieľavedome uplatňovať správne rytmické návyky.
- Zapamätať si, rozlíšiť a správne používať nové hudobné termíny.

Socio-afektívne

- Rozvíjať hudobný cit.
- Formovať kladný vzťah k prostrediu v škole a v rodine, pozitívny vzťah k prírode a ku všetkým prejavom života.
- Kombinovať vhodne a nenásilne hudobné umenie s prvkami iných umení – výtvarné, tanečné, literárne.
- Vypestovať pozitívny vzťah k pódiovým skúsenostiam.

Naučiť žiakov vysporiadať sa s trémou

Psycho-motorické

- Hra palcom úderom apoyando na prázdnych strunách E A D,
- Rytmizovanie slov, riekaniek a melodických ozvien na jednej strune
- Hra striedavého úderu na strunách e h g.
- Úvod do hry ľavej ruky - držanie ľavej ruky, prstové cvičenia 0-1,0-2,0-3,0-4.
- Rozvíjanie sluchovej predstavy a dynamického rozlišovania hry piano a forte.

Výchovné a vzdelávacie stratégie

1. Sociálno-komunikačné spôsobilosti

Vo vyučovacom predmete hra na gitare využívame pre utváranie a rozvíjanie tejto kľúčovej kompetencie výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré smerujú k tomu, aby žiaci vedeli:

- kultúrne a súvisle sa vyjadrovať,
- aktívne počúvať a primerane reagovať,
- uplatniť ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádzajú do kontaktu.

2. Spôsobilosti v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov,
- objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k tvorivosti.

3. Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- počúvať digitálne zdroje.

4. Spôsobilosti učiť sa učiť sa

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- spoľahlivo a úspešne zaznamenávať a zapamätávať si informácie, spomenúť si na ne a využívať ich pri praktickej zručnosti v hre na bicie nástroje,
- vytvárať si návyky k systematickej príprave,
- používať informácie z HN a využívať ich v hre na nástroji.

5. Spôsobilosť riešiť problémy

„Schopnosti tvorivo riešiť problémy“ môžeme využiť vo viacerých predmetoch tým, že vytvoríme pre žiakov motivačné a aktivizujúce pracovné prostredie a podmienky na riešenie praktických a teoretických problémových úloh a situácií,

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- skúšať viaceré možnosti riešenia problému,

6. Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- vytvárať si pozitívny sebaobraz, ktorý podporuje sebadôveru a sebarozvoj,
- uvedomovať si svoje práva a povinnosti a aktívne ich realizovať,
- mať zodpovednosť a schopnosť dodržiavať dohody.

7. Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- tvoriť a prijímať umenie,
- vyjadriť svoj názor i vkus.
- ovládať základné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu).

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy práce:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1. Hra na nástroji	<ul style="list-style-type: none"> • slovná metóda • názorná metóda • praktická metóda • reproduktívna metóda	<ul style="list-style-type: none"> • individuálna práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu

2. Hudobno-teoretické poznatky	<ul style="list-style-type: none"> • analyticko – syntetická metóda • deduktívna metóda • informačno-receptívna metóda • problémový výklad 	<ul style="list-style-type: none"> • individuálna práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu
3. Hudobno-výrazové prostriedky	<ul style="list-style-type: none"> • reproduktívna metóda • heuristická metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • počúvanie hudobných nahrávok a interpretácie učiteľom

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
1. Základy hry na nástroj	podľa výberu	- videotechnika, CD, DVD, - zvukové pomôcky:	Gitara a zrkadlo	- internet
2. Hudobno-teoretické poznatky	podľa výberu	Prehrávač, vzorový prednes učiteľa	Interaktívna tabuľa a tabuľa	- knižnica
3. Hudobno-výrazové prostriedky	podľa výberu	- videotechnika, CD, DVD - zvukové pomôcky		-Internet

Obsah vzdelávania

TEMATICKÝ CELOK	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÉ ŠTANDARBY	KRITÉRIA HODNOTENIA	METÓDY A PROSTRIEDKY HODNOTENIA
1. Hra na nástroji	<p>Učiť žiaka ovládať:</p> <ul style="list-style-type: none"> vybrať primeraný nástroj pre žiaka, oboznámiť žiaka s nástrojom správna fyziologická poloha tela hráča pri hre na gitare, vytvoriť stabilnú rovnováhu, prenášať trup hráča dopredu, dozadu, napravo, naľavo na základe hybného komplexu nôh, umiestniť nástroj pri hre statická poloha pravého ramena – fyziologická poloha, prípravné cvičenia prstov pravej ruky i, m, a k základnému úderu na strunách g, h, e, základný úder prstami i, m, a na základe koncepcie tvorenia tónu na gitare na strunách g, h, e, prípravné cvičenia palca 	<p>Žiak si má osvojiť:</p> <ul style="list-style-type: none"> žiak pozná svoj nástroj má správnu polohu tela pri hre hrá prstami i, m na prázdnych strunách Hrá základný úder palcom p na strunách E A D Hrá jednoduché riekanky a skladbičky <p>skoordínujú hru oboch rúk, interpretujú jednoduchú jednohlasnú ľudovú pieseň,</p> <p>aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete prípravná hudobná náuka,</p> <p>poznajú základné hudobné pojmy,</p> <p>porozumejú rytmickej hodnote polová nota s bodkou,</p> <p>hrajú so sprievodom učiteľa,</p> <p>aplikujú melodickú, rytmickú,</p>	<p>Žiak zvládol:</p> <p>repertoárové požiadavky</p> <ul style="list-style-type: none"> skladby podľa individuálneho plánu v triednej knihe <p>rozsah látky na ročníkovú prehrávku- 5 rôznych piesni ovládať, 2 z nich zahrať 2 cvičenia zo školy /Urban, Jirmal, Kotík/</p>	<ul style="list-style-type: none"> práca na vyučovacej hodine domáca úloha zameraná na precvičovanie základných návykov pri hre pochvala, povzbudenie, kritika autoevalvácia motivácia prostredníctvom úspešných žiackych vzorov triedny koncert 2x ročne, interný koncert, kultúrne vystúpenie, verejný koncert záverečná ročníková prehrávka

	<p>pravej ruky k základnému úderu na strunách E, A, D,</p> <ul style="list-style-type: none"> • základný úder palcom pravej ruky na strunách E, A, D, • rytmizovať slová, riekanky, hrať rytmické ozveny, rytmizovať sprievod k ľudovým piesňam (T, D) na jednej strune prstami i, m, a, p na strunách g, h, e, E, A, D • zapojiť ľavé rameno do hry, <p>- piano, forte</p> <ul style="list-style-type: none"> • prenášať váhu ľavého ramena na prsty ľavej ruky, • hrať riekanky, melodické ozveny, rytmizovaný a melodický sprievod k ľudovým piesňam. 	<p>harmonickú predstavivosť a hudobnú pamäť pri interpretácii hudobných hier,</p> <p>rozpoznávajú v hre dynamiku piano a forte.</p> <p>spoznajú fyziologicky správne držanie nástroja, polohu tela a rúk pri hre,</p> <p>zvládnu elementárne technické prvky hry na gitare,</p> <p>orientujú sa v 1. polohe hmatníka</p>		
2. Hudobno-teoretické poznatky	<p>Učiť žiaka ovládať:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hudobnú abecedu • čítanie notového zápisu v danom rozsahu • základné metricko-rytmické delenie 	<p>Žiak si má osvojiť:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomenovať tóny hudobnej abecedy • čítať notový zápis a aplikovať ho v hre • synchronizovať v hre tóny so základnými metricko-rytmickými hodnotami 	<p>Žiak zvládol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomenovanie tónov hudobnej abecedy • čítanie notového zápisu • zapojenie metricko-rytmických hodnôt do hry 	<ul style="list-style-type: none"> • práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie • pochvala, povzbudenie seba- hodnotenie

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia

Hra pamäti:

2 piesne alebo riekanky.

Hudobný materiál :

Rôzne piesne a cvičenia podľa sluchu a pracovať so školami ako sú: J. Jirmal, Nečekal - Mandel, Urban a J.Kotik-1.lekcia pre gitaru.